

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie ustanowienia Narodowego Dnia
Pamięci Ofiar Niemieckiej Zbrodni Pomorskiej
1939 roku.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Aleksandra Mrówczyńskiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Zbigniew Babalski; (-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Krzysztof Czarnecki; (-) Witold Czarnecki; (-) Przemysław Drabek; (-) Elżbieta Duda; (-) Jan Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Leszek Galemba; (-) Adam Gawęda; (-) Grzegorz Gaża; (-) Czesław Hoc; (-) Michał Jach; (-) Fryderyk Kapinos; (-) Leonard Krasulski; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Grzegorz Lorek; (-) Ewa Malik; (-) Jerzy Materna; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Anna Paluch; (-) Teresa Pamuła; (-) Monika Pawłowska; (-) Violetta Porowska; (-) Marcin Porzucek; (-) Zdzisław Sipiера; (-) Marek Suski; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Adam Śnieżek; (-) Robert Telus; (-) Włodzimierz Tomaszewski; (-) Jan Warzecha; (-) Tomasz Zieliński.

UCHWAŁA

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia ...

**w sprawie ustanowienia Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Niemieckiej Zbrodni
Pomorskiej 1939 roku**

Upamiętniając mieszkańców Pomorza pomordowanych przez niemieckiego okupanta
w 1939 roku, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, co następuje:

Art. 1. Dzień 2 października ustanawia się Narodowym Dniem Pamięci Ofiar Niemieckiej Zbrodni Pomorskiej 1939 roku.

Art. 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Z uwagi na ludobójczy charakter zbrodni niemieckiej na obszarze Pomorza oraz ich skalę – z około 16 tys. osób zamordowanych w całej okupowanej Polsce we wrześniu 1939 r. aż 11 tys. ofiar (69%) było z Pomorza, a do końca roku liczba ofiar terroru na Pomorzu z ponad 400 miejsc kaźni wzrosła do ok. 30 tys. oraz z powodu znikomej świadomości współczesnego społeczeństwa o zaplanowanej przez Niemców eksterminacji ludności Pomorza zmierzającej do wyniszczenia jej i wynarodowienia jako Polaków, konieczne jest ustanowienie Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Niemieckiej Zbrodni Pomorskiej 1939 roku.

Propozycja ustanowienia Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Niemieckiej Zbrodni Pomorskiej 1939 roku została zainicjowana przez Kaszubsko-Kociewskie Stowarzyszenie im. Tajnej Organizacji Wojskowej Gryf Pomorski, którego Prezesem Zarządu jest Roman Dambek. Wskazany w projekcie 2 października, to dzień kapitulacji ostatniego bastionu w wojnie obronnej 1939 na Pomorzu – Helu, który kończył nadzieję ochrony ludności cywilnej przed rozzuchwalonymi bezkarnością sprawcami zbrodni. Jest to również data urodzin „pomorskiego Korczaka” doktora Józefa Bednarza – dyrektora szpitala psychiatrycznego w Świeciu nad Wisłą, który nie opuścił swoich pacjentów i razem z nimi został zamordowany.

Do największych miejsc kaźni na Pomorzu należały: Piaśnica koło Wejherowa oraz Lasy Szpęgawskie koło Starogardu Gdańskiego, a także Lasy Kaliskie obok Kartuz, Skarszewy, Mniszek koło Świecia nad Wisłą, igielska Dolina Śmierci w Chojnicach, Rudzki Most koło Tucholi, Karolewo i Radzim koło Sępólna Krajeńskiego, Paterek koło Nakła nad Notecią, Tryszczyn i fordońska Dolina Śmierci koło Bydgoszczy, Barbarka koło Torunia, Klamry koło Chełmna, Łopatki koło Wąbrzeźna oraz Skrwilno koło Rypina.

Głównymi sprawcami ludobójstwa były powołane przez państwo niemieckie grupy operacyjne Policji i Służby Bezpieczeństwa, znane jako Einsatzgruppen oraz działająca pod nadzorem SS organizacja skupiająca miejscowych Niemców – Selbstschutz Westpreussen. Szczególną rolę w nadzorze nad zbrodnią ludobójstwa odegrał namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk Albert Forster i przywódca Selbstschutzu Ludolf von Alvensleben, były adiutant Himmlera.

W wyniku niemieckiego zacierania śladów zbrodni na Pomorzu Gdańskim w 1944 r. określanego przez Niemców eufemistycznie „akcją 1005” okupanci zniszczyli zwłoki wydobyte z około 30 miejsc masowych kaźni z roku 1939. Fakt ten oraz zniszczenia archiwum Selbstschutzu zawierającego m.in. listy ofiar i listy ich majątków uniemożliwia pełne oszacowanie liczby pomorskich ofiar niemieckiej zbrodni. Tym bardziej należna jest im cześć i pamięć, co jest celem niniejszej Uchwały.